

A megyében az idén négy új HIV-fertőzöttről tudnak

Ingyenes szűrés és óvszer

Óvszer-automata a JATE-ban. Van igény a védelemre

Fotó: Gyenes Kálmán

Az AIDS-világnap alkalmából tanácsadást és ingyenes, anoním szűrést végeztek tegnap az ÁNTSZ Csongrád Megyei Intézetében, de november elseje óta hetente két alkalommal bárki megvizsgálathatja magát. A megyében idén négy új fertőzöttet regisztráltak.

„Remélem, nem vagy beteg!” Van, aki ezzel a mondattal tudja le a nemi betegségek elleni „védekezést”. Aki azonban ennél megbízhatóbb védelemre vágyik, gumi óvszert használ, vagy friss orvosi igazolást kér új partnertől: egészséges?

Az AIDS világnapján ingyenes szűrést és tanácsadást végeztek tegnap az ÁNTSZ Csongrád Megyei Intézetében, Újszegeden. A váróteremben kicsivel dél előtt harmincéves hölgy üldögélt, a vérvételen már túl volt,

a tájékoztatóra várt. Elmondta: más vizsgálatokra – tüdőszűrés, rákszűrés, fogászat – is rendszeresen jár, természetes, hogy időnként AIDS-szűrésre is vállalkozik.

– Nem mondom, hogy nem volt olyan kapcsolat, amiből megfertőződhettem volna, de nem hinném, hogy beteg vagyok. Ennek ellenére, mint minden vizsgálat után, most is kicsit izgulok az eredmény miatt – fogalmazott. Hozzátette: nem tud róla, hogy barátai, családtagjai járnának vérvétellel, ugyanis egyszerűen nem téma náluk az AIDS. Ő egyébként a szűrés során nem kért anonimitást, de aki nem szeretné elárulni a nevét, az megteheti. Ebben az esetben sorszámat kap, s e szám alapján jut hozzá egy hét múlva lezárt borítékban a lelethez. Azt, hogy kié a vérminta, még a laboratóriumi dolgozó sem tudja.

– Zömmel a 16–30 évesek járnak szűrésre, közülük is inkább a férfiak. Talán azért, mert ők gyakrabban változtatják a partnereiket és tisztában vannak ennek kockázatával – mondta Terhesné Makó Marianna egészségnevelő. Tapasztalatai szerint van aki ijedten, alig várva az eredményt vizsgálattja meg magát, más pedig – megtudva, hogy 15 évvel a fertőzés után is tünetmentes lehet – egy régi „kaland” kapcsán dönt úgy: ideje a szűrésnek.

Tombácz Zsuzsanna járványügyi osztályvezető elmondta, ha a laboratóriumban pozitív eredményt kapnak, a bizton-

A FIATAL BALOLDAL ÉS A BIZTONSÁG

H. Nagy László, a Fiala Baloldal alelnöke Szex és biztonság címmel ma 11 órától a JATE-klub mosdójának előterében tart sajtótájékoztatót. Ezzel a szervezett megkezdte Biztonságos szex című Csongrád megyei kampányát.

ság kedvéért a vérmintát Budapesten többféle módszerrel is megvizsgálják. Csongrád megyében egyébként 21 HIV-pozitív személyt tartanak nyilván, de a becslések szerint a fertőzöttek száma ennek három-négyszerese. – A megyében ez év első felében négy új pozitív személyről hoztunk tudomást. Ők mindannyian homoszexuális férfiak. A második felében nem volt új HIV-pozitív eset – tudtuk meg Tombácz Zsuzsannától.

Az intézet nemcsak december elsején szűrés és ad tanácsot, hanem november elseje óta minden szerdán 12 és 16 óra között valamint csütörtökönként 7.30-tól 11.30-ig. A járványügyi osztályvezető hangsúlyozta: akik a tanácsadást végzik, Budapesten Phare-projekt keretében végezték el a szükséges tanfolyamot, jól képezett, legfrissebb információval rendelkező szakemberek.

GONDA ZSUZSANNA

Halálos társaság

TOMBÁ CZ RÓBERT

Nem állíthatjuk, hogy különösebben meglepődnénk, amikor arról hallunk: már megint össze-vissza nyomkodták a gombokat nagyra becsült honatyáink. Ezúttal a szexuális termékek forgalmazásáról szóló törvényjavaslat esetében történt a malőr, amelynek eredeti formájában az óvszereket csak nagykorúaknak lehetett volna eladni. A szakállas bácsizó Semjén Zsolt így szembe került a főliberális Kuncze Gáborral – de éppen hogy az előbbi támogatja a fiatalok óvszervásárlását, míg az utóbbi leszavazta azt. Nyilván tévedés volt. Vagy zavarba jöttek. Talán épp azon merengtek: mi is az az óvszer.

A mai fiatalok – hál' Istennek – tisztában vannak ezzel, és nem igazán foglalkoznak a politikusok véleményével. Rutinosan használják a diszkókban, klubokban felszerelt automatákat, vagy térnek be hajnali fél háromkor egy nonstopba gumiért, hogy a szerelmi életük kiteljesedjen – és közben lehetőleg ne szedjenek össze semmilyen kórságot. Akár szembenézünk vele, akár nem: a mai tizenhat évesek némelyikének nagyobb szexuális tapasztalata van, mint egy negyvenesnek. Hogy jó-e ez? Lehet rajta vitázni, de a trendet ezzel megváltoztatni nem.

Vannak persze jó páran, akik egyáltalán nem törődnek a maguk vagy mások biztonságával. Mindenhol körülöttünk rohamtempóban terjed a kor pestisének nevezett AIDS, nálunk szerencsés véletlennek köszönhetően lassabban. Emiatt aztán sokan szinte úgy érzik: ők sosem kaphatják el a kórt, csak mások. Megszoktuk halálos társaságát.

Más szűrésekre sem járunk – erre meg pláne nem. Mit szólnak majd a szomszédok? Biztos melegen néznek bennünket – vagy prostinak! Jó, ha tudjuk: legalább ugyanannyi heteroszexuális és „rendes” lány lesz HIV-fertőzött, mint meleg vagy „profi”.

Ha már nem tud valaki a vágyainak parancsolni és biztosítótól – azaz óvszer – nélkül az első helyes lánnyal/fiúval az úgy felé egyensúlyoz, legalább el kellene hagyni a struccpolitikát. A srácoknak meg a lányoknak pedig nem ártana „szülőileg” gumit dugni a zsebébe – mert lebeszélni úgysem tudják őket.

A szerencse ugyanis nem tart örökké.

Tisza Volán–Connex, SZKT–VT–Transman pályázatok

Négy cég adott két ajánlatot a tenderen

Négy cég két ajánlatot nyújtott be a szegedi busztenderre, amelynek tegnap járt le a határideje. Nagy Sándor városfejlesztési alpolgármester elmondta: a Tisza Volán a Connex-szel, a Szegedi Közlekedési Társaság pedig a VT-Transmannal együtt pályázott. Ismeretes: a Tisza Volán és Szeged közötti helyi autóbusz-közlekedési szerződés 2006 végéig szól, utána a busztender nyertese lesz az üzemeltető. A pályázati csomagot tízen vitték el, de csak négy cég adott – két ajánlatot. Az SZKT esé-

lyesnek tartja magát a győzelemre. A városi közgyűlés legutóbbi döntése szerint akár hárommilliárdos hitelfelvételt is engedélyezne saját közlekedési cégének.

Nagy Sándor elmondta: a szakértők ízeke szedik az ajánlattevők több száz oldalas pályázati dokumentációját, ami után a közgyűlés várhatóan május végén vagy június elején dönt arról, ki működtesse 2007. január 1-jétől a helyi autóbusz-közlekedést Szegeden.

SZ. C. SZ.

AUTOMATA, GYÓGYSZERTÁR

A JATE-klub férfinosdójában egy éve működik óvszer-automata. A szórakozóhely alkalmazottai szerint van igény a „gumi alapú védelemre”, ők pedig fontosnak tartják, hogy segítsenek a fiataloknak egészségük megőzésében. A klub vendégei közül egy fiatallembert kérdeztünk, aki bár rendszerint gyógyszerházból szerzi be az óvszert, elmondta: végszükség esetén jól jön az automatából vásárolt gyorssegély. Szerinte természetes, hogy a férfinosdóban van a gép, hiszen a védekezés a fiú felelőssége.

ÉV VÉGI AKCIÓ!!!

Mazda gépjárművek kiemelkedő árkedvezményekkel!

Készlet tisztítási akciónban akár **500 000 Ft-os árelőnnyel** juthat egyes modelljeinkhez, MÉG A REGISZTRÁCIÓS ADÓ EMELKEDÉSE ELŐTT.

050947984

Mazda
Márkakereskedés

• C-Mobil Kft.

Szeged, Napos út 6. • Nyitva tartás: h.-p.: 8-17-ig
Tel.: 62/553-217, -218, -219

Régészeti és történelmi embertani szenzáció Dorozsmán

Leprások a Daruhalom-dűlőben

Leprások sírjára bukkantak a régészek Dorozsmán a Daruhalom-dűlőben. A nemzetközi összefogással készült tudományos vizsgálat bebizonyította: már a hetedik században a Kárpát-medencében élő avarok is megkapták a rettegett kórt. Eddig a tudósok úgy gondolták, hogy háromszáz évvel később terjedt át Kis-Ázsiából a lepra. Történelmi embertani kuriózumnak nevezték a felfedezést.

Bizonyossá vált: leprás is volt a kiskundorozsmai Daruhalom-dűlőben feltárt hetedik századi avar kori sírban fekvő kilencvenhárom ember között. Az ásatást vezető Szalontai Csaba és Palluch Tibor, a szegedi Móra Ferenc Múzeum két munkatársa arról mit sem sejtethet a két évvel ezelőtti munka során, ami a tüzetes vizsgálatok után derült ki: régészeti és történelmi embertani szenzációra bukkantak. – Eddig azt gondoltuk, hogy a Kárpát-medencében a tizedik századnál hamarabb nem jelentkezett a lepra – mondja Szalontai Csaba régész.

A kilencvenhárom csontváz jó állapotban került a Szegedi Tudományegyetem Embertani Tanszékére, ahol a nyáron

A három hetedik századi leprás férfi koponyája Fotó: Gyenes Kálmán

kezdte meg a történelmi-embertani vizsgálatukat Marcsik Antónia egyetemi docens. Olyan férfi koponyára bukkant, amelyen jól láthatók a lepra nyomai és másik két férfiről is valószínűsítette, hogy a rettegett betegségben szenvedett. Mintákat küldtek a velük együttműködő dolgozó londoni laboratóriumba, ahol Helen Donoghue mikrobiológus molekuláris analízissel kimutatta az emberi

és a kórokozó DNS-maradványából a fertőzést, bizonyította a szegedi kutató feltételezését.

– Itt látható, hogy a csontos elülső orrtövis és a fogmedri nyulvány felszívódott. Ezáltal a beteg orra még életében besüpedt – mutatja Molnár Erika egyetemi adjunktus a lepra egyik jellegzetes tünetét az ötven év körüli férfi koponyáján. Megtudjuk: a leprában szenvedőknél egy

idő után eltűnnek a kéz és a láb ujjpercei: a végtagok csonkolódnak, valamint vakság is kialakulhat.

A felfedezés meglepte a szegedi régészeket is, akik a Kárpát-medencében elsőként bukkantak ilyen leletekre. Szalontai Csaba úgy véli: az itt élő avar férfiak minden bizonnyal jártak Bizáncban és ott kapták meg a rettegett betegséget. Erről tanúskodik a sírban talált, Kis-Ázsiából származó aranyérem is. Az ottani zárt közösségekben a lepra szokványos betegség volt. A Kárpát-medencében azért nem terjedt el, mert az avarok félnomád módon éltek.

CS. GÁT LÁSZLÓ

MAI BETEGSÉGTÉRKÉP

A leprások száma fokozatosan csökken, becslések szerint körülbelül 800 ezren lehetnek a világon. Főként az északi és a déli 40. szélességi fok között, a trópusi és a szubtrópusi vidéken fordul elő – Indiában, Koreában, az egyenlítői Afrikában, valamint Mexikóban, Kolumbiában és Brazíliában –, a rossz gazdasági viszonyok között élők körében. A mérsékelt éghővön, így Európában szörványos a lepra előfordulása.